

Sygn. akt II Ca 464/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Gamrat - Kubeczak
Sędziowie:	SO Małgorzata Grzesik (spr.) SO Robert Bury
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 roku w S.

sprawy z powództwa **M. S.**

przeciwko **Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie

z dnia 4 grudnia 2012 r., sygn. akt I C 619/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda M. S. na rzecz pozwanej Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 464/13

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł o zobowiązanie pozwanej Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W. do złożenia oświadczenia woli o treści: „Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. Oddział (...) w S. zobowiązuje się zapłacić M. S. kwotę 71.767,31 zł tytułem odprawy mieszkaniowej należnej w związku ze zwolnieniem M. S. ze służby wojskowej w zamian za zwolnienie dotychczas zajmowanej kwatery stałej” wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów postępowania.

W odpowiedzi na pozew pozwana Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od strony przeciwnej kosztów postępowania sądowego.

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2012 r. pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 75.544,54 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2011 r.

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2012 r. w sprawie I C 619/12 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie oddalił powództwo w całości (pkt I); zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.600 zł tytułem kosztów procesu (pkt II).

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją dyrektora oddziału terenowego Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w S. przydzielono powodowi lokal nr (...) położony w M. przy os. (...) nr 38.

W dniu 30 kwietnia 2005 r. powód został zwolniony z zawodowej służby wojskowej. Z dniem 1 maja 2005 r. powodowi przyznano emeryturę wojskową.

Zajmowany przez powoda lokal nie stanowi kwatery w rozumieniu przepisów o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Pismem z dnia 22 listopada 2011 r. powód wystąpił do WAM o wypłacenie odprawy mieszkaniowej w formie pieniężnej. WAM odmówiła jej wypłaty uznając, że nie przysługuje ona powodowi.

W tak ustalonym stanie faktycznym. Sąd I instancji uznał powództwo za nieuzasadnione. Wskazał, iż z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód nie dysponował kwaterą w rozumieniu ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż jego lokal nie znajdował się w wykazie kwater. Przytoczył przy tym stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 marca 2012 r. (II CSK 353/11), w którym wskazano, że w wyniku nowelizacji u.z.s.z. z 2004 r. na podstawie art. 21 ust. 1, żołnierzowi służby stałej od dnia wyznaczenia go na pierwsze stanowisko służbowe do dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, przysługuje prawo zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym, będącym w dyspozycji WAM. Zaś art. 23 u.z.s.z. reguluje prawo nabycia odprawy mieszkaniowej, o której mowa w art. 47 u.z.s.z. Sąd Najwyższy zaznaczył, że decydujące znaczenie dla określenia zakresu uprawnień byłego żołnierza do odprawy mieszkaniowej ma stan faktyczny i prawny istniejący w chwili zwolnienia go ze służby.

W rozpoznawanej sprawie, decyzją z dnia 16 lipca 2002 r. powodowi przydzielono lokal, w którym nadal zamieszkuje. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy nowelizującej u.z.s.z. z 2004 r., osoby, którym do dnia wejścia w życie tej ustawy (t.j. do 1 lipca 2004 r.), przydzielono osobną kwaterę stałą, zachowywały nabyte do tego dnia uprawnienia na czas jej zajmowania. Skoro dotychczasowe decyzje o przydziale osobnej kwatery stałej zachowały moc, a nadto nie ziszczyły się przesłanki z art. 24 ust. 5 u.z.s.z., to wobec powoda nie było potrzeby ani też podstawy do wydania po 1 lipca 2004 r. decyzji o prawie do zamieszkiwania w tym lokalu. Powód w dacie zwolnienia go ze służby zajmował przydzieloną mu osobną kwaterę stałą, a na mocy art. 23 ust. 1 ustawy nowelizującej u.z.s.z. z 2004 r., zachował on prawo do dalszego z niej korzystania na dotychczasowych zasadach.

Sąd I instancji wskazał, iż odprawa mieszkaniowa na gruncie art. 47 u.z.s.z. będzie przysługiwała jedynie wówczas, gdy przydzielony lokal mieszkalny stanowił w dacie zakończenia służby wojskowej kwaterę w rozumieniu ustawy o Zakwaterowaniu Sił Zbrojnych, niezbędną do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych żołnierzy służby czynnej i figurującą w wykazie, o którym mowa w art. 23 ust. 4 u.z.s.z. Z ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie wynikało zaś, że lokal mieszkalny zajmowany przez powoda nie stanowił kwatery w rozumieniu ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych, t.j. kwatery figurującej w wykazie kwater. Z załączonego przez pozwaną do akt sprawy wykazu, niekwestionowanego przez powoda wynikało, że lokal powoda faktycznie nie stanowił kwatery. Powyższe oznacza, że powód ma prawo do dalszego zamieszkiwania w zajmowanym lokalu, lecz nie przysługuje mu prawo do odprawy mieszkaniowej.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w punkcie II wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów art. 23 ust. 1 pkt 1 lit a i b ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że powodowi nie przysługuje prawo do odprawy mieszkaniowej.

Powód podniósł, że zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 w/w ustawy, brzmieniu obowiązującym w dacie zwolnienia powoda ze służby, przez kwaterę należało rozumieć lokal mieszkalny przeznaczony na zakwaterowanie żołnierza służby stałej. Taka definicja obowiązywała do dnia 1 lipca 2010 r. Po zmianie przepisów ustawą nowelizującą z dnia 22 stycznia 2010 r. przez kwaterę rozumie się lokal mieszkalny przeznaczony do zakwaterowania żołnierza zawodowego i ujętego w wykazie. Zatem wymóg ujęcia kwatery w wykazie nie istniał w dacie zwolnienia powoda ze służby w dniu 30 kwietnia 2005 r.

Powód nadmienił, że w dniu 6 czerwca 2012 r. przekazał kwaterę pozwanemu i aktualnie wraz z rodziną mieszka w wynajętym mieszkaniu.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się nieuzasadniona i jako taka podlegała oddaleniu.

W ocenie Sądu Odwoławczego, ustalenia i ocena stanu faktycznego zawarta w orzeczeniu Sądu I instancji, obejmująca dokonaną przez ten Sąd wykładnię zastosowanych przepisów prawa okazała się właściwa i nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Sąd II instancji w pełni akceptuje stanowisko Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne, czyniąc je integralną częścią poniższych rozważań.

Na wstępie należy wskazać, iż zaskarżonemu wyrokowi w wywiedzionej apelacji powód zarzucił naruszenie art. 23 ust. 1 lit a i b ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2010r., Nr 206, poz. 1367 z późn. zm.) - dalej oznaczaną u.z.s.z.. Przy czym w istocie podnoszone przez apelującego argumenty dotyczyły wyłącznie litery „a” wskazanego przepisu. Skarżący podnosił, że Sąd I instancji błędnie przyjął, iż zajmowany przez niego lokal nie był kwaterą w rozumieniu art. 1a, bowiem nie był ujęty w wykazie kwater. W sytuacji, gdy w dniu zakończenia służby wojskowej przez powoda obowiązywała inna definicja kwatery, która takiego wymogu nie wskazywała.

Wskazać należy, iż odprawa mieszkaniowa, jakiej domagał się w niniejszej sprawie powód, jest instytucją wprowadzoną do ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej nowelizacją z dnia 16 kwietnia 2004 r., która weszła w życie w dniu 1 lipca 2004 r. Co istotne, stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy nowelizującej u.z.s.z., osoby którym do dnia wejścia w życie tejże ustawy przydzielono osobną kwaterę stałą, zachowują nabyte do tego dnia uprawnienia na czas zajmowania kwatery.

W tym kontekście wskazać należy, iż powodowi została decyzją z dnia 16 lipca 2002r. przydzielona osobna kwatera stała w postaci lokalu położonego w M. na Osiedlu (...) 38/17. Prawo do otrzymania takiej kwatery przez powoda wynikało z brzmienia art. 22 ust. 1 u.z.s.z., który stanowił, że „prawo do kwatery przysługiwało żołnierzowi zawodowemu od dnia powołania go do czynnej służby wojskowej, pełnionej jako służba stała”. W wyniku nowelizacji u.z.s.z. z 2004 r., prawo do kwatery na gruncie tego przepisu już nie przysługuje, nadto zmienił się w istocie status prawny samych kwater. Jednakże jak już wyżej wskazano, osoby, które do tego czasu już taką kwaterę otrzymały, zachowały prawo do dalszego zamieszkiwania w niej. Zatem mając powyższe na względzie przyjmując należy, iż powód mógł po zakończeniu służby wojskowej i przejściu na emeryturę w dniu 1 maja 2005 r. dalej zamieszkiwać w zajmowanej kwaterze stałej.

Rozważyć dalej należało, czy oprócz uprawnienia do dalszego zamieszkiwania w zajmowanym lokalu, przysługiwało powodowi prawo do odprawy mieszkaniowej stosownie do treści art. 23 ust. 1 pkt 1 lit. a u.z.s.z. Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, odprawa mieszkaniowa przysługuje m.in. żołnierzowi zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, zamieszkałemu w kwaterze, o ile nabył on prawo do emerytury wojskowej. Niewątpliwie powód z dniem 30 kwietnia 2005 r. został zwolniony ze służby wojskowej, a w dniu 1 maja 2005 r. nabył on prawo do emerytury. Istotnym w związku z tym było ustalenie, czy wystąpił w rozpoznawanej sprawie trzeci z wymaganych w tym przepisie warunków uprawniających do otrzymania odprawy mieszkaniowej, tj. przesłanka zamieszkiwania w kwaterze w rozumieniu przepisów u.z.s.z. W przypadku bowiem ustalenia, iż zajmowany lokal nie był kwaterą w rozumieniu w/w ustawy, powodowi nie przysługiwałaby odprawa mieszkaniowa. Powyższe twierdzenie znalazło swoje odzwierciedlenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2011 r. (w sprawie II CSK 512/10), w którym wskazano, iż prawo do odprawy nie przysługuje, gdy dotychczas zajmowany lokal nie jest kwaterą. W takiej sytuacji zwalniany ze służby żołnierz, który nabył prawo do emerytury, ma prawo do dalszego zajmowania tego lokalu na warunkach najmu.

Zauważyć należy, iż stosownie do art. 1a pkt 3 u.z.s.z. w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia przez powoda na emeryturę, tj. w dniu 1 maja 2005 r., przez kwaterę rozumiano się lokal mieszkalny przeznaczony wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy służby stałej. Zatem jedynie kwatery, które odznaczają się przesłanką „przeznaczenia wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy służby stałej” stanowią kwatery, po których opuszczeniu żołnierzowi przysługuje odprawa mieszkaniowa na podstawie art. 23 ust. 1 u.z.s.z. Jak wskazał w przywołanym wyżej orzeczeniu Sąd Najwyższy, prawo do odprawy mieszkaniowej wiąże się ze zwolnieniem kwatery i ma umożliwiać z jednej strony jej wykorzystanie dla potrzeb innej uprawnionej osoby, z drugiej zaś stworzenie warunków życia w innym miejscu opuszczającemu ją żołnierzowi zawodowemu, zwalnianemu ze służby wojskowej.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy przyjął, iż interpretacja art. 23 ust. 1 u.z.s.z. winna być dokonywana zgodnie z jego celem. Nie sposób przyjąć, iż zasadnym byłoby udzielenie pomocy materialnej żołnierzowi w postaci odprawy mieszkaniowej, w sytuacji, gdy może on dalej zamieszkiwać w otrzymanej kwaterze stałej. Intencją ustawodawcy było wspomoczenie finansowo żołnierzy wyłącznie w celu zaspokojenia przez nich potrzeb mieszkaniowych po zakończeniu służby wojskowej, w sytuacji gdy nie jest są oni uprawnieni do dalszego mieszkania w zajmowanym lokalu.

Wobec powyższego oraz okoliczności sprawy, Sąd II instancji podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, co do tego, iż powodowi nie przysługuje odprawa mieszkaniowa na gruncie art. 23 ust. 1 u.z.s.z. Jak wynika z akt sprawy zajmowana przez niego kwatera na pobyt stały nie spełnia przesłanki „przeznaczenia wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy służby cywilnej”. Niewątpliwie powód miał przydział do lokalu określanego jako „osobna kwatera stała”. Przy czym nieuprawnionym jest wywodzenie przez niego z samego faktu użycia słowa „kwatery”, iż była to kwatera w rozumieniu art. 1a u.z.s.z. Wskazanie w przydziale, iż jest to „osobna kwatera stała” nie przesądza o statusie prawnym kwatery przewidzianym przez ustawę o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych po dokonanej w 2004 r. nowelizacji ustawy. W dacie przydziału funkcjonował bowiem zupełnie inny system zakwaterowania sił zbrojnych. Tym samym, wobec nieudowodnienia przez powoda w niniejszym postępowaniu, iż zajmowana kwatera, stanowi kwaterę w rozumieniu art. 1a u.z.s.z. należało stwierdzić, iż powodowi nie przysługuje prawo do odprawy mieszkaniowej w rozumieniu art. 23 ust. 1 u.z.s.z.

Na marginesie wskazać należy, iż Sąd II instancji podzielił przy tym stanowisko apelującego, że przyjmując stan prawny na dzień przejścia przez niego na emeryturę, nie było koniecznym w rozumieniu art. 1a u.z.s.z. wpisanie kwatery do wykazu. Bowiem dopiero w wyniku ustawy nowelizującej z 2010 r. przyjęto w art. 1a ust. 1 pkt 3 u.z.s.z., iż przez kwaterę należy rozumieć lokal mieszkalny przeznaczony wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy służby stałej i ujęty w wykazie kwater. Zatem od momentu wejścia w życie ustawy nowelizującej z 2010 r., w celu uzyskania odprawy mieszkaniowej, koniecznym było wykazanie, iż kwatera została wpisana do wykazu kwater. Zaś w 2005 r. obowiązku ujęcia takiego nie było. Niemniej jednak, Sąd Okręgowy stwierdził, iż okoliczność ta nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem przy takim ogólnym brzmieniu przepisu to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia tego faktu na podstawie wszelkich dostępnych środków dowodowych. Powód jednak oparł się

jedynie na interpretacji pojęcia kwatery wskazanej w decyzji o przydziale i protokole przyjęcia i zwolnienia osobnej kwatery stałej, co jak już wyżej wskazano nie może być uznane za prawidłowe.

Co więcej z przedstawionego przez pozwanego wykazu kwater z dnia 27.01.2005r. (k. 54 i n.) wynika, iż takowy wykaz był prowadzony i niewątpliwie nie wynika z niego automatyzm uznawania za kwatery w rozumieniu art. 1a u.z.s.z wszystkich dotychczasowych osobnych kwater stałych.

Ustalenia co do braku posiadania prawa do kwatery w rozumieniu znowelizowanych przepisów pośrednio potwierdza fakt wieloletniego zamieszkiwania powoda w lokalu przy ul. (...) XXX L. LLL 38/17 bez żadnych wezwań do jego opuszczenia.

Reasumując należy stwierdzić, iż okoliczności, że powyższy lokal jest przeznaczony wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy służby stałej powód nie udowodnił, choć niewątpliwie to on z tego faktu wywodził skutki prawne.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. przyjmując, iż powód jest stroną przegrywającą w niniejszym procesie, co uzasadnia obciążenie go kosztami postępowania poniesionymi przez stronę pozwaną. Na koszty te składało się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika pozwanego, w osobie radcy prawnego, w kwocie 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) - ustalone stosownie do treści § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Wskazać przy tym należy, iż w postępowaniu przed Sądem II instancji reprezentował pozwanego inny pełnomocnik niż przed Sądem Rejonowym, co powodowało, iż zasądzone wynagrodzenie nie mogło być niższe niż 75 % stawki minimalnej przewidzianej dla tego typu spraw (75 % kwoty 3600 zł, tj. 2700 zł), o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.